

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

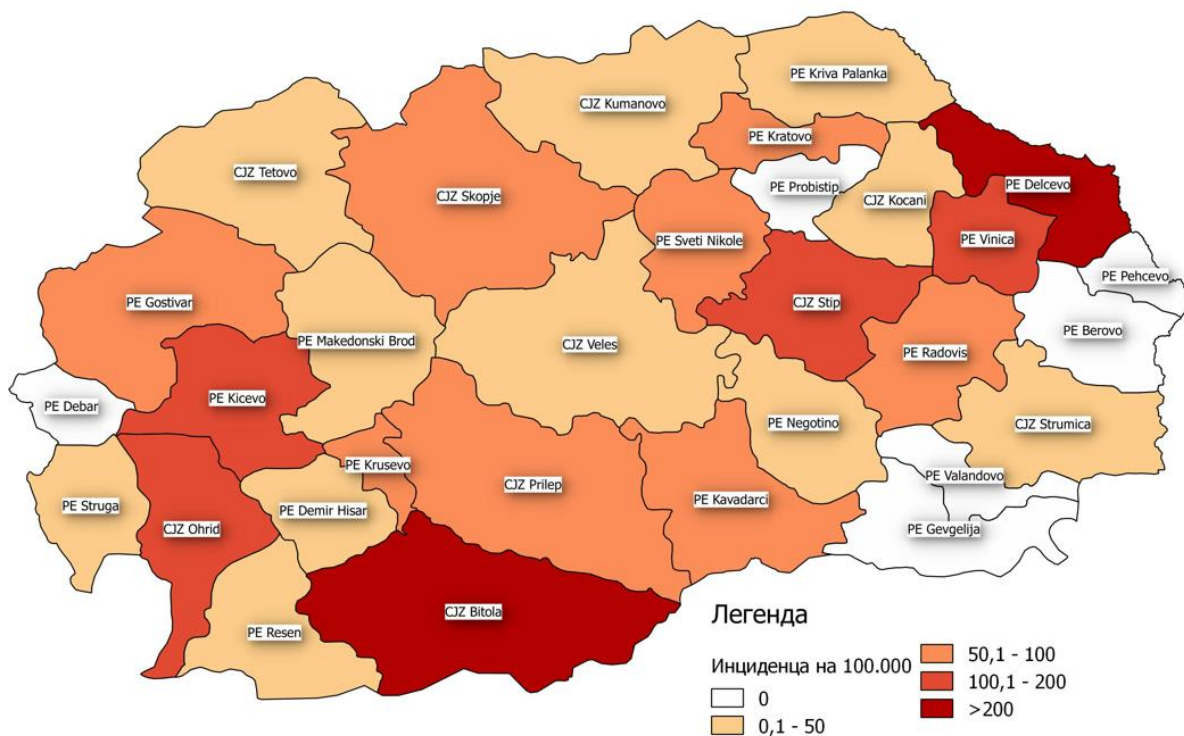
Ул. "50 Дивизија" бр.6, 1000 СКОПЈЕ

Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

ОДДЕЛ ЗА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец а п р и л, 2024

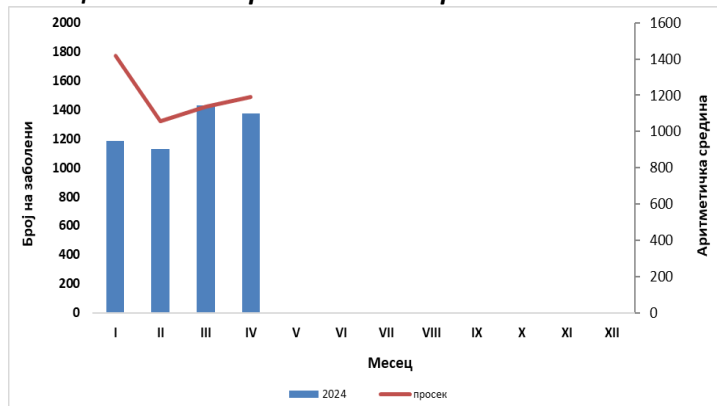
Скопје, 14.05.2024

Во текот на април 2024 година, во Република Северна Македонија, пријавени се вкупно **1.374** заболени лица од акутни заразни заболувања (без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **74,8 на 100.000 жители**.

Во текот на месец април се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 4,0% во однос на претходниот месец март 2024 (n=1.431). Во однос на април 2023, се бележи зголемување за 9,6% (n=1.254), како и во однос на аритметичката средина за периодот 2014–2023, за 15,3% (n=1.192). (Графикон 1)

Во вкупниот број на заболени во 2024 година, регистрираните случаи во месец април учествуваат со 26,9%. Кумулативниот број на пријавените случаи во 2024 (n=5.112) е за 14,3% поголем во однос на кумулативната за истиот период во 2023 година (n=4.471).

Графикон 1: Број на заболени од заразни болести по месеци во 2024 и аритметичка средина за 2014-2023

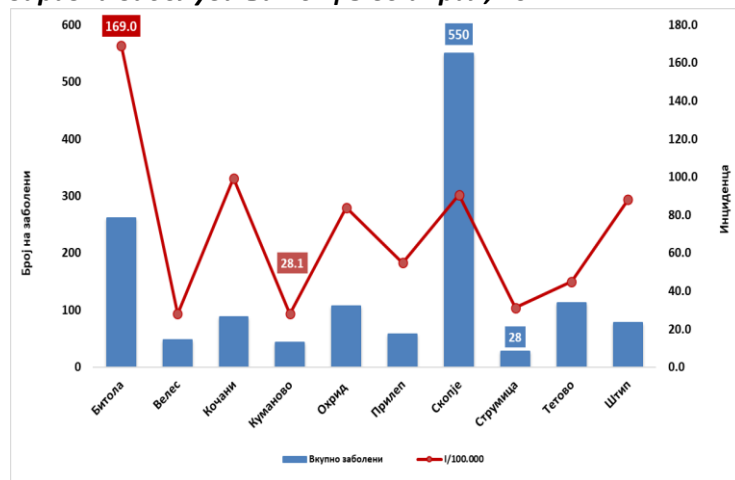

Најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ е пријавен на територија на ЦЈЗ Скопје (n=550; 40,0%), а најмал број е пријавен во ЦЈЗ Струмица (n=28; 2,0%). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ се уште се регистрира на територијата на ЦЈЗ Битола (I=169,0/100.000), а најниска е инциденца во ЦЈЗ Куманово (I=28,1/100.000). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ПЕ е регистрирана на територијата на Делчево (I=344,6/100.000), а во месец април шест ПЕ не пријавиле заболени лица на територијата што ја покриваат. (Табела 1. во Прилог)

Графикон 2: Број на пријавени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во април, 2024

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во април учествуваат со 98,4% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 73,6/100.000 жители. (Табела 1)

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во април, 2024

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	845	46.0
Ентероколитиси	240	13.1
Голема кашлица	174	9.5
Шуга	34	1.9
Инфективна мононуклеоза	18	1.0
Салмонелози	14	0.8
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	8	0.4
Скарлатина	7	0.4
Вирусен хепатитис Б	7	0.4
Сифилис	5	0.3
Вкупно	1.352	73.6

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколитиси, n=1.085), учествуваат со 79,0% во вкупниот број на заболени, а со 80,3% во десетте најчесто пријавени акутни заразни заболувања во месец април 2024 година.

Во текот на април, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 845 пријавени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 61,5%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 62,5%.

Во однос на претходниот месец март 2024 (n=825), се регистрира зголемување на бројот на пријавени од овчи сипаници за 2,4%, додека во однос на месец април 2023 (n=967) се регистрира намалување за 12,6%.

Во однос на аритметичката средина (n=568) се регистрира зголемување за 48,8%.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2024 (n=3.234), пријавените случаи во април учествуваат со 26,1%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2024 година (n=5.112), овчи сипаници учествуваат со 63,3%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2024 (n=3.234) е за 8,0% помал во однос на кумулативата за истиот период во 2023 (n=3.514).

На второ место по број на пријавени заболени во месец април се **ентероколитите**, со 240 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 17,5%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 17,8%.

Во однос на претходниот месец март 2024 (n=222), се регистрира зголемување на бројот на заболени лица од ентероколити за 8,1%, додека во однос на месец април 2023 (n=185) се регистрира зголемување за 29,7%. Во однос на аритметичката средина (n=405) се регистрира намалување за 40,7%.

Во вкупниот број на регистрирани случаи на ентероколити во 2024 (n=832), пријавените во април учествуваат со 28,8%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2024 година (n=5.112), случаите на ентероколити учествуваат со 16,3%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2024 (n=832) е за 44,9% поголем во однос на кумулативата за истиот период во 2023 (n=574).

Во однос на поделбата на акутните заразни заболувања по групи, во април најголем број (n=1.047) припаѓаат на **капкови заболувања** (76,2%; I=57,0/100.000) (Графикон 3). Од нив, најголем број, (n=845; 80,7%) и со највисока инциденца (I=46,0/100.000), се пријавите за овчи сипаници. Во оваа група се пријавени и 174 случаи на голема кашлица (16,6%; I=9,5/100.000), 18 случаи на инфективна мононуклеоза (I=1,0/100.000), 7 случаи на скарлатина, два случаи на заразни заушки и еден случај на инвазивна пневмококна инфекција.

Во месец април, пријавени се 263 случаи (19,1% од вкупниот број на пријави) на заболени во групата на **цревни заболувања** (Графикон 3), со инциденца од 14,3/100.000. Од нив, најголем број, (n=240; 91,3%) и инциденца (I=13,1/100.000) се пријавите на ентероколити. Пријавени се и 14 случаи на салмонелози, 8 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации и еден случај на кардијаза.

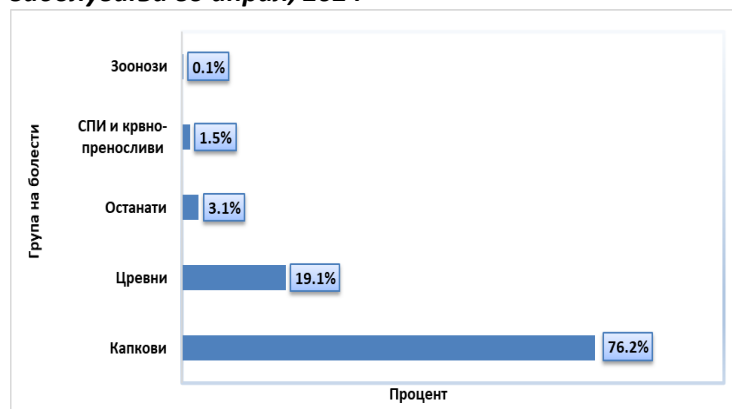
Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во април се регистрирани 42 случаи (3,1%; I=2,3/100.000) (Графикон 3). Од нив 34 се случаи на шуга (81,0%; I=1,9/100.000), 4 случаи на бактериски менингит и по еден случај на вирусен менингит и токоплазмоза.

Два случаи на Конго-Кримска хеморагична треска се регистрирани на крајот на април 2024 година. Станува збор за лица од рурални средини кои имале контакт со домашни животни со крлежи. Каснување од крлеж е пријавено само кај првиот случај. Првиот случај е од с. Градец, Крива Паланка. Почетокот на симптомите биле на 22.04.2024 година (замор, повраќање, дијареа, крварење од носот) и е хоспитализиран на Инфективната клиника на 26.04.2024 година. Вториот случај е од с. Арачиново, Скопје. Симптомите започнале на 24.04.2024 година (треска 39C, замор, болки во мускулите, повраќање, дијареа) и е хоспитализиран на Инфективна клиника на 30.4.2024 година. Следењето на контактите за двата случаи е во тек. Двата случаи се потврдени во Лабораторијата за вирусологија при ИЈЗ со откриени IgM антитела со ELISA и RNA со RT-PCR.

Во групата на **сексуално и крвно преносливи инфекции** (без ХИВ/СИДА) се регистрирани 20 заболени лица (1,5%; $I=1,1/100.000$) (Графикон 3), и тоа пријавени се 7 случаи на вирусен Хепатитис Б ($I=0,4/100.000$), по 5 случаи инфекции со Хламидија и сифилис ($I=0,3/100.000$), 2 случаи на вирусен Хепатит Ц и еден случај на гонореја (Табела 1 во Прилог).

Во групата на **зоонози**, во месец април пријавени се два случаи, и тоа по еден случај на ехинококоза и лајшманиоза.

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во април, 2024

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец април, пријавени се четири случаи потврдени на ХИВ и два на СИДА, сите од машки пол, кои припаѓаат на возрасната група од 20-44 години. (Табела 3 во Прилог).

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 30.04.2024), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2024, изнесува 657, и тоа:

- 127 лица починале,
- 530 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните болести, во месец април 2024 регистрирани се 184 случаи со инциденца од 10,0/100.000 жители. (Табела 2 во Прилог)

Во вкупниот број на пријавените случаи на вакцино-превентабилни болести, 94,6% се случаи на

голема кашлица, како резултат на тековната епидемија на територијата на град Скопје и Куманово. Подетални неделни информации, за состојбата со голема кашлица во државата, се достапни на веб страната на ИЈЗ - <https://www.iph.mk/>.

Регистрирани се и 7 случаи на вирусен хепатитис Б и еден случај со дијагноза на пневмококен менингитис. Сите според возраста не подлежат на имунизација (согласно Календарот за задолжителна имунизација во РСМ) и не се вакцинирани против овие болести. Дијагнозата е потврдена лабораториски.

Пријавени се и два случаи на заразни заушки, еден припаѓа во возрасната група 5-9 години, комплетно вакциниран согласно Календарот за имунизација, а другиот случај е дете на 2-годишна возраст, невакцинирано. Двата случаи се клинички потврдени.

СОСТОЈБА СО COVID-19 ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА

Во Р. Северна Македонија во текот на месец април, пријавени се вкупно 9 случаи на COVID-19 ($I=0,5/100.000$).

Во однос на претходниот месец март 2024 ($n=27$), се регистрира намалување на бројот на пријавени од КОВИД-19 за 66,7%, а во однос на месец април 2023 ($n=421$) се регистрира намалување на заболените од 97,9%.

Од заболените во април 2024, најголем број на заболени ($n=6$) се пријавени од Скопје, а највисока инциденца (3,6/100.000) се регистрира во Охрид.

Во текот на месецот не се пријавени починати лица асоцирани со КОВИД-19.

Регистрирани се по три заболени лица во возрасните групи од 0-9 год, 30-59 и над 60 години.

Во лабораториите во кои се спроведува молекуларно тестирање и антигенско тестирање за присуство на SARS-CoV-2, во текот на месец април се тестирани вкупно 733 материјал со намалување на бројот на тестирани за 24,5% во однос на минатиот месец ($n=971$).

Од почетокот на пандемијата, заклучно со 30.04.2024, пријавени се вкупно 350.588 потврдени случаи на КОВИД-19 ($I=19.087,8/100.000$) и 9.984 смртни случаи ($Mt= 543,6/100.000$; $CFR=2,8\%$).

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ЛИЧАТ НА ГРИП

Согласно извештајот на ERVISS, активноста на грипот постојано се намалува во Европскиот регионот, со варијации во различни земји и четири последователни недели е под епидемскиот праг од 10% позитивност. Активноста на SARS-CoV-2 и RSV е на ниско ниво. Хоспитализациите и приемот во одделите за интензивна нега поврзани со сите респираторни вируси постојано се намалуваат.

Во текот на април, на групни пријави за грип, пријавени се вкупно 520 заболени лица ($I=28,3/100.000$). Од нив, најголем број на заболени и највисока инциденца се регистрира во Гостивар ($n=209$; $I=246,9/100.000$).

Од почетокот на сезоната, во Р.С. Македонија заклучно со 18-та недела 2024, пријавени се вкупно 15.062 случаи ($I=820,1/100.000$) на грип/заболувања кои личат на грип. Од нив, најголем број на заболени ($n=2.028$) се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје, додека највисока кумулативна инциденца ($6.956,9/100.000$) е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар.

Во текот на сезоната 2023/24, регистрирани се вкупно **14 смртни случаи асоцирани со грип**.

Во однос на дистрибуцијата на заболениите по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) – 8.894 случаи (59,0%), а највисока инциденца ($1.861,8/100.000$) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години ($n=1.797$).

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, од почетокот на сезоната, пристигнати се 1.855 материјали од здравствени установи од амбулантски, болнички пациенти и САРИ надзорот. Во нив, детектирани се 308 позитивни случаи на грип. Доминира вирусот на грип тип А со 79,2% застапеност во испитуваните примероци, со 80,7% присуство на Influenza A(H1N1)pdm09 субтипот. Инфлуенца тип Б е потврден во 64 примероци, со 84,4% присуство на Influenza B/Victoria.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец април, до Институтот за јавно здравје не е пристигната пријава за епидемија на заразна болест.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец април не се пријавени смртни случаи од акутно заразно заболување (не сметајќи ги COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ).

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во текот на април, 2024 година во ИЈЗ се пристигнати 1.550 Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици. (Табела 4 во прилог)

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10-те ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број пристигнати пријави се од лабораториите кои се наоѓаат на територијата на ЦЈЗ Скопје ($n=1.171$; 75,5%). (Табела 4 во Прилог)

Најчесто пријавувани причинители во месец април се: *Bordetella pertussis* ($n=218$; 14,1%), *MRSA* ($n=215$; 13,9%) и *Influenza A* (202; 13,0%).

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај *MRSA*, листа на резистенција е добиена за: *Acinetobacter baumannii*, *Serratia marcescens ESBL*, *Klebsiella pneumoniae ESBL*, *Proteus mirabilis ESBL* и *Escherichia coli ESBL*.

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција, пријави се добиени од микробиолошки лаборатории на територијата на четири ЦЈЗ (Скопје, Битола, Куманово и Струмица).

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец април, **пристигнати се 8 пријави** за заразно заболување кај странски државјани. И тоа, 4 пријави за ентероколити, и по две за салмонелоза и голема кашлица кај странски државјани од Косово, Белгија, Германија и Швајцарија кои престојувале во Република Северна Македонија.

*Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје
на Република Северна Македонија*